MUNI LAW

Právnická fakulta

Posudek oponenta diplomové práce

Student: MgA. Bernardeta Babáková

Studijní program a obor: Právo a právní věda / Právo

Název práce: Oběhové hospodářství

Vedoucí práce: JUDr. Jana Dudová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Jiří Vodička

Rok odevzdání: 2020

Náročnost tématu práce:
Oběhové hospodářství je téma velice aktuální a zároveň obsáhlé, což z něj dělá nelehké téma. V současné době je řešeno jak na úrovni Evropské unie, a to zejména v podobě relevantní právní regulace a různých koncepčních dokumentů, tak na národní úrovni, zejména v podobě projednávané odpadové legislativy. Národní literární zdroje nejsou příliš početné, nicméně poskytují poměrně solidní základ pro předmětnou problematiku. Zahraniční zdroje jsou početnější, ale jazyková bariéra může znamenat vyšší náročnost tématu. Téma má značný potenciál k přínosu nových poznatků k problematice.

Splnění cílů práce:
Autorka si v úvodu své práce zvolila za cíl analyzovat národní a unijní právní regulaci, koncepční dokumenty a soft law týkající se oběhového hospodářství s cílem zhodnocení dopadů, které může přinést. K takto zvolenému cíli lze podotknout, že je poměrně ctižádostivým a vhodným spíše jako námět na monografii než pro rozsah diplomové práce.

Do kontrastu lze uvést, že oficiální zadání hovoří *„pouze“* o zkoumání nástrojů přímé či nepřímé regulace opakovaného použití, resp. recyklace obalů a zaměření se, v tomto ohledu, na problematiku plastů, resp. mikroplastů. Jelikož se autorka snažila naplnit svůj cíl práce, mimoděk dosáhla i cíle stanoveného v zadání, ačkoliv nelze zcela jednoznačně hovořit o jeho splnění.

Teoretická a obsahová část práce:
Na úvod lze konstatovat, že autorka v tomto nelehkém tématu prokázala svoji orientaci, bohužel lze zároveň podotknout, že rozsáhlost tématu vedla autorku ke zbytečně deskriptivnímu popisu předmětné problematiky. Deskriptivní popis se týká všech analyzovaných koncepčních dokumentů a právních předpisů (kap. 3 a 4). Na místě je potřeba poznamenat, že v těchto kapitolách chybí vyšší propojení tématu s popisovanou legislativou, tzn. namísto rámcového popisu legislativních aktů, mohla autorka popsat konkrétní ustanovení týkající se oběhového hospodářství a ta analyzovat. Práci chybí ucelený přístup k oběhovému hospodářství v připravované národní legislativě, identifikace silných a slabých míst (byť náznaky lze nalézt na s. 59 a 67) a případné porovnání s unijní legislativou. Na co lze dále upozornit je chybějící informace o tom, zda je pojem *„oběhové hospodářství“* či *„cirkulární ekonomika“* legislativně vymezen (autorka tento pojem sice vymezuje v kap. 2, ale opomíjí zmínit, zda existuje legální definice).

Autorka ve své práci opomíjí hlubší analýzu směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech, ve znění směrnice 2018/852, byť na některých místech práce na ni odkazuje (s. 30, 62).

Jako další lze vytknout nadbytečnost některých částí práce (např. polovina kapitoly 3.1, která popisuje systematiku práva EU, kap. 3.2, problematika černých skládek s. 49, obecný pohled práva životního prostředí s. 50, většina textu na s. 51 atd.). Lze se domnívat, že nadbytečnost některých částí práce pramení ze širokého pojetí tématu, které přesahuje rámec tématu oběhového hospodářství.

Autorka na více místech uvádí pojmy (např. s. 29 - Horizont 2020, s. 57 – ekomodulace, s. 58 – viditelný recyklační příspěvek, s. 57 – osvětové činnosti), které dále nedefinuje ani neuvádí konkrétní příklady jejich využití.

Pakliže se autorka rozhodla vydat cestou popisu celé právní regulace oběhového hospodářství, potom v práci chybí problematika potravin a zejména zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, a související zásadní nález Ústavního soudu ze dne 21. prosince 2018, sp. zn. Pl. ÚS 27/16, který se týká potravinových bank či recyklované stavební odpady (Š. Jakl) a dal.

Lze také vytknout, že autorka nedůsledně používá pojem „novela zákona“ a „návrh zákona“ o odpadu (s. 13, 47, 76) Taktéž lze upozornit na to, že autorka mnohdy odkazuje na důvodovou zprávu, přičemž není jasné, co je to za důvodovou zprávu a ani neuvádí zdroj (s. 32, 33, 34, 45).

Přínosem práce je exkurz do zahraniční právní úpravy, nicméně i zde lze vytknout to, že se opět většinově jedná o deskripci, byť zhodnocení na s. 72 a 74 je poměrně přínosné. Zároveň lze opět podotknout, že v konečném důsledku by stačila analýza právní úpravy pouze jednoho státu, která by byla více podrobná a týkala by se oficiálního zadání tématu.

Autorce nelze upřít zajímavé postřehy (např. s. 38 poslední věta), nicméně těchto postřehů je příliš málo vůči celkovému rozsahu práce. Lze shrnout, že autorčino pojetí tématu není zcela ucelené, a to ani v kontextu stanoveného cíle v úvodu práce, ani v kontextu stanoveného cíle v zadání.

Formální úroveň práce:
Členění práce není zcela přehledné, a to zejména v kap. 3. Členění této kapitoly by prospělo zpřehlednění a zřetelné odlišení legislativních aktů od koncepčních dokumentů, případně členění do větších celků.

V rámci formální úpravy textu lze vytknout velké množství gramatických chyb (shoda podmětu s přísudkem a další gramatické chyby s. 13, 20, 34, 37; chybějící tečky a čárky s. 13, 15, 16, 26, 35, 44, 54, 70; překlepy s. 16, 20, 24, 25, 29, 31, 35, 36, 37, 48, 54, 56, 57, 59, 60, 61, 67, 71).

Porozumění textu taktéž nepomáhá zvláštní větný slovosled a mnohdy nesrozumitelné věty (s. 30 „…proces výrobku…“, s. 37 „Odpovědnost bude mít rozsah nákladů na tříděný sběr lovných zařízení obsahujících plasty“, s. 41 „…došlo tak ke snížení pitné vody v plastových lahvích.“, s. 55 „umístit například sběrné boxy pro baterie na veřejná místa a zařízení.“, s. 60 „Úprava mé vést k efektivnější kontrole za odpad považovaných pneumatik, jejichž vývoz do států mimo Evropu často zastírá nevhodné nakládání s nimi z hlediska ochrany životního prostředí. Z pohledu evropského práva zde dochází k jistému zásahu do svobody obchodu a volného pohybu zboží.“, s. 64 „Až 10 000 000 Kč na pokutě může být uloženo společnosti…“, s. 66 „Zde leží stěžejní část návrhu změnového zákona. Následující změny zákonů jsou spíše minoritní.”)

Taktéž lze upozornit na slova, jež jsou přespříliš květnatá či nespisovná a běžně se nepoužívají v odborných textech (s. 14 „…úvahách *ohledávat* možné výsledky…“, s. 15, 70, 75, 77 „*cirkulační* ekonomika“, s. 28 „…*zaráz*…“, s. 35 „…směrnice *ošetřují* problematiku…“, s. 65 „…*měřen na* odpovědnost obce“, s. 73 „…*zdegenerovaných* biotopů…“).

V rámci práce lze vysledovat nejednotné použití různých formátů dat, což vyvrcholilo na s. 27, kde byly užity oba formáty v jedné větě „…byl určen *5. červenec 2020*. (pozn: k *28.11.2019* doposud nebylo…“).

Autorka často využívá zkratky evropských institucí či legislativních dokumentů, aniž by je zavedla nebo je naopak definuje až v pozdějších částech práce, což mnohdy mate čtenáře a přidává tak na celkové nepřehlednosti práce (s.18 – Komise x s. 21 Evropská komise, s. 28 Pařížská dohoda x s. 70 Pařížskou dohodu přijatou v prosinci 2015 x s. 74 Pařížská úmluva). Autorka uvádí několik Sdělení Komise (pozn. pod č. 31, 32, 56), přičemž k žádnému nestanovuje zkratku, což opět přispívá k nesrozumitelnosti textu.

Forma citací taktéž zcela neodpovídá citační směrnice č. 4/2013, ale ve většině případů je citovaný text identifikovatelný. Co lze vytknout jako závažné pochybení, je to, že v seznamu použitých zdrojů má autorka publikace, které nemá nikde popsány v poznámkovém aparátu. V seznamu literatury se jedná se o monografie č. 4 a 6. A v seznamu článků se jedná o č. 7, 9, 10, 11.

Návrh klasifikace diplomové práce:
S ohledem na výše uvedené a náročnost tématu navrhuji známku E za předpokladu, že budou v rámci rozpravy řádně vypořádány diskusní otázky.

Doporučení pro rozpravu:

- Nechť autorka vysvětlí, z jakého důvodu si rozšířila cíle práce oproti oficiálnímu zadání práce.
- Autorka zdůvodní chybějící zdroje v poznámkovém aparátu, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury.
- Autorka odůvodní, proč neanalyzovala směrnici 94/62/ES o obalech a obalových odpadech a zároveň provede krátkou analýzu této směrnice ve vztahu k oběhovému hospodářství.
- Na několika místech v práci autorka uvádí rozšířenou odpovědnost výrobce (s. 34, 35, 36 atd.), ať autorka vysvětlí, co to je.

- Má stát právní nástroje, které by mohl využít k tomu, aby vzrostla poptávka po recyklovatelných plastech?

V Brně dne 5. 6. 2020

. . . . . .
Mgr. Jiří Vodička
oponent diplomové práce